

รายงานผลการดำเนินงานด้านสุขภาพสัตว์ ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เดือน กรกฎาคม 2563

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคเหนือตอนล่าง

1. การตรวจวินิจฉัยและชันสูตรโรคสัตว์

ระหว่างวันที่ 21 มิถุนายน 2563 ถึงวันที่ 20 กรกฎาคม 2563 ศวพ. ภาคเหนือตอนล่าง ได้รับตัวอย่างจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จำนวน 111 ตัวอย่าง ประกอบด้วย เนื้อเยื่อช่องปาก เลือด และซีรัม ผลการชันสูตรเนื้อเยื่อช่องปากพบสารพันธุกรรมของโรค orf ที่เป็นสาเหตุของโรคปากอักเสบพุพอง ส่วนตัวอย่างเลือดไม่พบปรสิต และตัวอย่างซีรัมให้ผลลบต่อการตรวจหาภูมิคุ้มกันต่อโรค布鲁เซลลา รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวอย่างจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ส่งตรวจเพื่อการชันสูตรโรคสัตว์และตรวจสุขภาพประจำปี ณ ศวพ. ภาคเหนือตอนล่าง ระหว่างวันที่ 21 มิถุนายน 2563 ถึงวันที่ 20 กรกฎาคม 2563

เจ้าของ	ชนิดสัตว์	ชนิดตัวอย่าง	จำนวนตัวอย่าง	ผลการตรวจ
ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ	แพะ	เนื้อเยื่อช่องปาก	1	<u>พบ</u> สารพันธุกรรมของโรค orf ที่เป็นสาเหตุของโรคปากอักเสบพุพอง
		เลือด	1	<u>ไม่พบ</u> ปรสิตในตัวอย่างเลือด
		ซีรัม	109	ให้ <u>ผลลบ</u> ต่อการตรวจหาภูมิคุ้มกันต่อโรค布鲁เซลลา

2. การดำเนินการด้านตรวจสุขภาพสัตว์ ของคณะทำงานดูแลด้านสุขภาพสัตว์ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามคำสั่ง ศวพ. ภาคเหนือตอนล่างที่ 52/2563 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานดูแลด้านสุขภาพสัตว์ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

วันที่ 24 มิถุนายน 2563 น.สพ. สืบชาติ สัจจวาทิต และ สพ.ญ.รอยพิมพ์ มะพงษ์เพ็ง ดำเนินการตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงานและติดตามการรักษาประจำสัปดาห์ ทำการตรวจสุขภาพแพะป่วยด้วยอาการระบบทางเดินหายใจ จำนวน 2 ตัว ทำการรักษาโรคระบบทางเดินหายใจด้วยยาปฏิชีวนะ ผลการรักษาดีขึ้นและปล่อยเข้าฝูงเมื่อให้ยาครบตามกำหนด

วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 สพ.ญ. พรทิพย์ วิสุทธิคุณาธาร และ สพ.ญ.รอยพิมพ์ มะพงษ์เพ็ง ทำการตรวจสุขภาพแพะป่วยด้วยอาการปากอักเสบพุพอง จำนวน 7 ตัว ระบบทางเดินหายใจ จำนวน 2 ตัว และตาอักเสบ จำนวน 2 ตัว ทำการรักษาโรคปากอักเสบพุพองด้วยการทายาเจนเซียนไวโอเล็ต รักษาโรคระบบทางเดินหายใจด้วยยาปฏิชีวนะ โดยเลือกใช้ยาตามข้อมูลผลการทดสอบความไวของเชื้อแบคทีเรียต่อยาปฏิชีวนะที่ตรวจพบในฝูงจากตัวอย่างสวอปจุ่ม ซึ่งพบเชื้อแบคทีเรียชนิด *Mannheimia haemolytica* (ตารางที่ 2) และรักษาโรคตาอักเสบด้วยการล้างตา ผลการรักษาแพะมีอาการดีขึ้น นอกจากนี้ได้ตรวจพบแพะป่วยมีก้อนฝีบริเวณเต้านม พบว่ามีก้อนฝีขนาด 0.5- 3 เซนติเมตร จำนวนมากรอบเต้านม (ภาพที่ 1) แต่แพะ

ยังคงกินหญ้าได้ตามปกติ จึงแนะนำให้เจ้าหน้าที่ทหารทำการแยกแพะออกจากฝูง สังเกตอาการ และเมื่อฝีแตกให้ล้างแผลทุกวัน

วันที่ 8 กรกฎาคม 2563 สพ.ญ. อังคณา ชันทะบุตร และ น.สพ. ดิสมรณ อรรถาเวช ทำการตรวจสุขภาพแพะป่วยด้วยอาการระบบทางเดินหายใจ จำนวน 3 ตัว และทำการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ (ตารางที่ 2) ผลการรักษาแพะอาการดีขึ้น

วันที่ 15 กรกฎาคม 2563 น.สพ. สืบชาติ สัจจวาทิต และ น.สพ. ดิสมรณ อรรถาเวช ทำการตรวจสุขภาพแพะป่วยด้วยอาการระบบทางเดินหายใจและชูปนม จำนวน 1 ตัว จึงฉีดวิตามิน AD₃E และเก็บตัวอย่างเลือดตรวจหาปรสิตในเลือด ผลการตรวจไม่พบปรสิตในเลือด

วันที่ 23 กรกฎาคม 2563 สพ.ญ. อังคณา ชันทะบุตร ทำการตรวจสุขภาพแพะป่วยด้วยอาการปากอักเสบพุพอง จำนวน 4 ตัว ตาอักเสบ จำนวน 4 ตัว ระบบทางเดินหายใจ จำนวน 1 ตัว และเต้านมอักเสบ 1 ตัว ทำการรักษาโรคปากอักเสบพุพองด้วยการทายาเจนเซียนไวโอเล็ต โรคตาอักเสบด้วยการล้างตา โรคระบบทางเดินหายใจและเต้านมอักเสบด้วยยาปฏิชีวนะ ผลการรักษาแพะมีอาการดีขึ้น

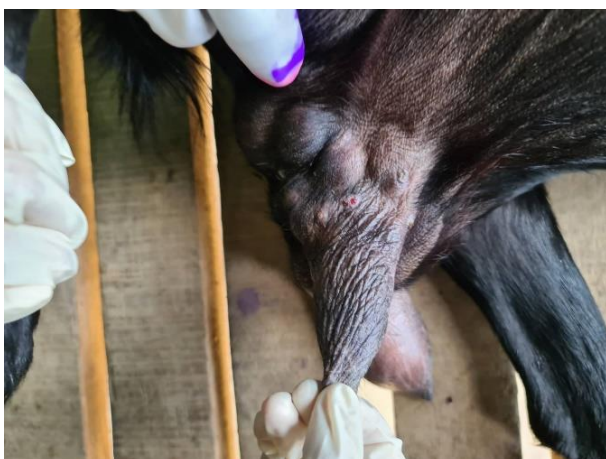
ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความไวของเชื้อแบคทีเรีย *Mannheimia haemolytica* ต่อยาปฏิชีวนะ

S (sensitive) หมายถึง ยาที่ใช้ได้ผลดี

I (intermediate) หมายถึง ยาที่ใช้ได้ผลปานกลาง

R (resistant) หมายถึง ยาที่ใช้ไม่ได้ผล

ยาปฏิชีวนะ	ผลการทดสอบ	หมายเหตุ
Amoxicillin clavulanic acid	R	
Ampicillin	S	
Ceftiofur	S	
Doxycycline	R	
Enrofloxacin	S	
Erythromycin	R	
Penicillin	S	
Sulfamethoxazole/trimethoprim	S	

ภาพที่ 1 ก้อนฝีขนาด 0.5- 3 เซนติเมตร บริเวณเต้านม